Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ V. — Мт. Кармель, Па. Четвергъ 2-го Вересня 1897. — Число 36.

Календарь.

Вересень.

2	Ч.	Тадея апост.
3	П.	Агатоника, Северіяна
4	С.	Лупа, Иринея
5	Н.	12. ПО СОШ. Іоана Богосл.
6	П.	Вартоломея и Тита
7	В.	Адріяна, Наталіи
8	С.	Пимена преп.

Змѣстъ.

Мова Е. В. Дебса. — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти зъ Бразиліи. — Новинки. — Вѣсти робôтничи. — Де-що цѣкавого. — Смѣхъ и правда. — Фейлетонъ: Тымко Гаврилюкъ. — Оповѣдане дяка. — Оголошеня.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступнe и мѣсячнe до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. John Ardan
225 Warren st.
JERSEY CITY, N. J.

МОВА Е. В. ДЕБСА,

одного зъ найбôльшихъ организаторôвъ робôтникôвъ, ВЫГОЛОШЕНА въ Toledo, O. 1896 р.

(Дальше).

Купѣмъ колѣи.

Що сказавъ-емь о телеграфахъ то вôдносить ся рôвно-жь и до колѣй. (Оплески). Богато бізнесманôвъ говорить, що страйки колѣйовй суть рѣчю небеспечною для торговельного руху цѣлого краю. Въ якій спосôбъ можна положити имъ конець? Нехай лишь колѣи перейдуть на власнôсть народу а труднôсть буде розвязана. Кажуть, що мы не есьмо въ станѣ купити колѣй. То припущене есть найфальшившимъ въ свѣтѣ. Чи пôдъ тымъ належить розумѣти, що 70,000,000 людей не може позволити собѣ на збытокъ, котрый теперь есть удѣломъ кôлькохъ?

Не вѣрю тому; не вѣрю, щобы на американьскôмъ грунтѣ было щось, що бы не могло належати до народу американьского. При тôмъ колѣи не будуть такъ дорогимъ предприятемъ, если вытисне ся зъ нихъ воду.

Coblo, секретарь комітету слѣдчого для колѣи Santa Fe, сказавъ, що нема въ Спол. Державахъ компаніи колѣйовои, котра бы не переступала що дня правъ торговлѣ мѣжьнароднои. Дають они тайно уступства декотрымъ компаніямъ зъ цѣны установленои за перевôзъ товарôвъ. По розслѣдженю интересôвъ колѣи Santa Fe показало ся, що пропало $7,000,000. Панъ Райнгартъ бувъ президентомъ тои компаніи. Позволили ему уступити, нынѣ оплывае въ всякй добра того свѣта. Богацтво, такъ якъ милосердіе, покрывае множество грѣхôвъ. Що зробилось въ тôй цѣлôй справѣ? Ничь. Великй трусты и союзы мають свои секрета.

На колѣи Northern Pacific нѣкій Brayton Ives зробивъ администраторамъ рядовымъ закидъ, але не звернено на то жаднои уваги. Всьо то суть люде упривильованй, котрй корыстають зъ вôдрôжненя, взбороненого правомъ мѣжнароднои торговлѣ. Въ подорожи колѣею мае мѣсце то само вôдрижнене: богатй мають „passy", середно-заможнй купують тікеты тысячь-мильовй, а бѣднй платять повну цѣну. Есмь однымъ зъ тыхъ, котрй йдуть ще дальше, або приходять до остаточного внесеня, що невôльничй стосунки нынѣшнй будуть трѣвати доти, доки позôстане якій-небудь слѣдъ наемництва. (Голосъ въ толпѣ: „Доходить до анархизму!") Машина запанована въ всѣхъ вôддѣлахъ працѣ. Машина займае мѣсце тысячь и десятки тысячѣвъ людей — а однакъ называють ей благословеньствомъ свѣта. Машины що дня улѣпшують ся — машина въ высокôмъ степени служить до творенья новыхъ машинъ.

Машины належать до народу

Доставъ-есмь власне зъ Льондину телеграмъ, до каже ся, що машина зецерска може стôлько уставити черенокъ якъ 20 зецерôвъ. — Если то правда, то що-жь ся стане зъ зецерами того краю? Декотрй пойдуть до иншихъ занять, однакъ робôтникôвъ есть що-разъ бôльше а мѣсць до працѣ що-разъ менше. Зъ поступомъ выналходôвъ машина буде выконувати цѣлу роботу а тогдѣ властитель машины буде паномъ цѣлого свѣта.

Хотѣвъ-бымъ, щобы народъ бувъ властителемъ машины. Доти, доки робôтникъ змушеный працювати за таку платню и середъ такихъ условій, якй ему працедавця вызначуе, есть вôнъ невôльникомъ. Назвѣть его, если хочете, вôльнымъ горожаниномъ американьскимъ, въ дѣйсности однакъ есть вôнъ невôльникомъ... Поставте ся на такомъ становиску (голосъ: „Вжесьмо на нѣмъ") а побачите, кажу вамъ правду, чи нѣ. Не лишь то — доки люде мѣжь собою будуть всповьубѣгатись о роботу, а число конкурюючихъ буде взростати, доти платня буде обнижатись, ажь въ кôнци буде такъ низкою, що заледви вôдъ голодовои смерти охоронить. (Голосъ: „есть такъ низкою".) Безъ взгляду на то якъ людскими, якъ справедливыми, а навѣть благородными суть вашй працедавцѣ, цѣна працѣ мусить ся обнижати постепенно, то лежить въ натурѣ нашихъ стосункôвъ.

Менше годинъ працѣ.

Годжу ся совершенно зъ предсѣдателемъ того вечеру въ его высказаню, що хочемо зменшити число годинъ становачихъ день робочій. (Оплески). Права кождого поодинокого чоловѣка суть рôвно святй якъ права решта людей, и если въ тôй републицѣ есть одень чоловѣкъ, котрому вôдмовлено права вымѣны працѣ на артикулы конечнй до житя, то въ тôмъ краю маемо неволю (оплески). Маемо богато людей безъ працѣ, маемо множество працюючихъ за найнужденнѣйше удержане а вôдтакъ суть фабрики, копальнѣ, варстаты и тартаки, де мужчины, жѣнки и дѣти працюють вôдъ 12 до 16 годинъ денно.

Не потребуемо журити ся о богацтва и засобы, маемъ ихъ басчну скôлькôсть; намъ потреба лишь справедливого подѣлу тыхъ богацтвъ. Потреба, щобъ кождый чоловѣкъ мавъ рôвну способность щасливого и честного житя. Такій бувъ закладъ нашого ряду въ хвили коли повстававъ. Не потребуемо въ тôмъ краю жадныхъ клясъ упривилейованыхъ; не хочемо, щобы правно и безправно декотрй клясы здобували собѣ перевагу надъ иншими, хочемо позбути ся гнобляючо насъ руки и дати всѣмъ людямъ зарôвно спосôбность до працѣ и щастя.

4 годины денно.

Дальше, есмь однымъ зъ тыхъ, котрй думають, що если робочи 4 годины денно, можна зробити всю працю, день робочій не повиненъ выносити бôльше надъ 4 годины (гучни оплески). Не дбаю, якъ назвете то мое переконане, однакъ вѣрю въ него непохôтно. Хочу, щобы всѣ люде мали працю. Въ мѣстѣ Cleveland на пр. есть певна скôлькôсть роботы, а заразомъ певна скôлькôсть людей до выконаня ей. Еслибысьмо всѣхъ допустили до тои працѣ, зробили бы еи працюючи по чотыри чи пять годинъ денно, и то зробили-бъ рôвножь добре, если не лѣпше якъ есть нынѣ выконувана. Часами можна чути мнѣнія, що край той терпить въ наслѣдокъ надпродукціи або вытвореня бôльшои скôлькости артикулôвъ, якъ можна спожити. Однакъ властиво щось подобного нѣколи не мало мѣсця. Дай кождому мешканцеви того мѣста порядне убране, а завтра всѣ склады будуть порожнй, наповни всѣ голоднй жолудки, а гросернѣ будуть мусѣли робити новй замовленя.

Если люде суть безъ працѣ, якъ се днесь есть зъ миліонами, если не можуть выдавати гроша, жіють зъ запомоги — въ той спосôбъ зменшуесь вôдпродажа выробленыхъ продуктôвъ. Менше спродае ся, менше фабрики починають вырobляти, вôддаляють непотрѣбныхъ робôтникôвъ, черезъ що збôльшаесь число безробôтныхъ. Удосконалеными машинами могуть въ трохъ, чотырохъ мѣсяцяхъ выдобути стôлько вугля, що выстарчить на цѣлый рôкъ. Въ наслѣдокъ чого по копальняхъ працюе ся черезъ три, чотыри мѣсяцѣ, опôсля могуть бути замкненй безъ шкоды доти, доки робôтникъ не згодить ся працювати такъ низко, якъ компанія собѣ желае. Rockefeller на пр. присвоѣвъ собѣ дуже важнй склады натуры и сказавъ: „Хто потребуе нафты, мусить менѣ оплачуватись": Вôнъ назначае цѣну на нафту, и платить робôтникамъ то, що самъ вразъ зъ своею компаніею постановить. Нѣхто и ничь не може змѣнити его выроку. Справдѣ не знаю, яке право мае оденъ чоловѣкъ загорнути собѣ скарбы натуры, котрй були призначенй для ужитку всѣхъ (оплески). Панъ Rockefeller пôсля власнои волѣ пôдвысшуе цѣну на нафту вôдъ 20 до 40 процентъ, якъ се зробивъ минувшого року, и мае зыску на такôй операціи $40,000,000. Опôсля дае $3,000,000 на універзитетъ въ Чікаґо и цѣлый свѣтъ ему приплескуе. Богато людей говорить: Дивѣть що за скромный филянтропъ. Не можу уживати бридкихъ прозвищъ, не говорю такожь о панови Rockefeller яко о личности — еслибысьмо були на его мѣсци, правдоподôбно робилибысьмо такъ само. Вôнъ давъ універзитетови въ Чікаґо $3,000,000 дуже малу частину своихъ богацтвъ; цѣню высоко заведеня выховавчй нашого краю, але не хотѣвъ бымъ образоватись въ такôй институціи (оплески). Не було въ тôмъ анѣ одробины доброчинности. Щобысьмо сказали о універзитетѣ Jesse James'a або о колеґіи капитана Киддъ. (Смѣхи). Цѣла рôжниця есть въ родѣ и степени. Rockefeller и его корпорація знають огромну суму гроша вытиснути зъ народу средствами правными, пôсля котрыхъ рабунокъ есть честнотою. Хотѣвъ-бымъ, щобы нарôдъ взявъ на свою власнôсть жерела нафтови и щобы самъ собѣ взносивъ універзитеты.

(Конець буде.)

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Що днесь що-разъ то прикрійше рускому чоловѣкови въ Америцѣ о тôмъ здае ся, мавъ кождый нагоду переконати ся. Для несітізенôвъ все новй и новй перепоны ставляють. Въ многихъ штейтахъ и бôльшихъ мѣстахъ лишь „сітізенъ" може дôстати роботу, а якъ звѣстно людямъ въ Пенсильваніи, що леґіслятура того штейту наложила на чужинцѣвъ 3 центы денного податку. До того часу у насъ дуже легко можна було дôстати папери, бо джоджь не вымагавъ богато знаня конституціи, но теперь мае настати зовсѣмъ инакше. Американьскй лоеры, що тôлько гроша повыдерали вôдъ нашого народу, хотять и тую сторону вызискати для своеи кишенѣ, тому кортъ у Pottsville, Pa. выдавъ слѣдующе розпорядженe, котре мае обовязувати старающихъ ся о амер. паперы:

1) Перша субота кождого мѣсяця крôмъ юлія и августа призначена на вытягнене „паперôвъ", але кожда особа двома тыжднями передъ тымъ мае внести до корту просьбу, а кортъ буде голосити въ двохъ газетахъ имена просителѣвъ, а кождый „сітізенъ" мае право подати протестъ.

2) Кожда просьба мае бути стверджена присягою.

3) Если покаже ся, що проситель въ послѣдныхъ 5 рокахъ бравъ участь въ якôмсь забуреню, нарушеню публичного спокою, або осудженый бувъ на кару за криминальный проступъ, або не есть прихильный формѣ ряду Соединеныхъ Штатôвъ — той не може дôстатиа мер. паперôвъ.

(Продовжене на другôй сторонѣ.

BA 71

1

ТЫМКО ГАВРИЛЮКЪ.

ОПОВѢДАНЕ ЗЪ ЕМІГРАЦІЙНОГО ЖИТЯ.

— НАПИСАВЪ —

Несторъ Дмитрôвъ.

Тымко Гаврилюкъ вернувъ пôзно вечеромъ зъ корчмы, сѣвъ на лавцѣ, оперъ локôть о стôлъ и задумавъ ся тяжко. Жѣнка пряла пряжу пôдъ пецомъ, старшй хлопцѣ плели нетяги на рибу, а трое дрôбныхъ дѣточокъ спало на постели. Тымко зôтхнувъ глубоко и звернувъ ся до жѣнки.

— Що будемо дальше робити Параско?

Жѣнка нѣчого не вôдповѣла.

— Якъ ту жити, якъ ту жити, головонько моя бѣдна! Та-жь то ще йно першій тыждень великого посту, а хлѣба вже нема. Та звôдки-жь его взяти? На тыхъ трехъ моргахъ пѣску, що може вродити ся? Хоть головою товчи... А худобонька, моя худобонька! Якъ цѣпка коровонька — пашѣ вже анѣ стебелця — треба стрѣху дерти, не поможе нѣчого. Корова запустила ся, та най тамъ, теперь однаково давъ Господь Богъ пôстъ — кобы хоть дочекала зеленои пашѣ. А податки, податки, головонько-жь ты моя бѣдна! Та-жь въ осени занѣсъ-емь 18 злр., якъ леду, а ту знову давай — та щобъ тобѣ давало на суднôмъ дни, якъ вже не можешь людскои працѣ наѣсти ся.

Жѣнка опять нѣчого не вôдповѣла, але видно було, якъ слезы горохомъ покотились по еи лици. Повечеряли всѣ засыпаного борщу и чорного хлѣба тай полягали спати. Тымко довго не мôгъ заснути. Жѣнка вôдъ часу до часу глубоко зôтхала, а дѣти здорово хропѣли — имъ ще не було въ головѣ журбы.

* * *

I.

Скоро свѣтъ, зôрвавъ ся Тымко на рôвнй ноги, перехрестивъ ся, вхопивъ кожушину и выбѣгъ подивити ся до коровы. На дворѣ стоявъ морозъ, тихо було на селѣ — народъ христіяньскій ще вôдпочивавъ. Коровина лежала въ холоднôй стайни. Тымко мацавъ по кутахъ, збираючи по стебелци сѣна, та ледви повну пригорщу назгортавъ. Серце краяло ся зъ роспуки! Почавъ Тымко обдирати снопки зô стайнѣ — намерзла солома скрипѣла, а бѣдна коровище застогнала, мовь бы и она вôдчувала свою тай господаря нужду. Не було рады. Голодна корова вхопила ся и до пшеничныхъ снопкôвъ. — Тымко стоявъ, чѣхравъ ся въ голову и молитву шептавъ зъ тиха.

Почало виднѣтись на дворѣ. Жѣнка Тымкова встала, запалила въ печи, поставила горщокъ зъ водою, змовила молитву и стала коло печи оперши ся руками о стѣну.— Що-жь ту зварити? До чого вчепити ся? — думала.

Дѣти еще спали. Тымко проходжувавъ ся по подвôрю и щось бурмотавъ пôдъ носомъ. „За три морги поля, раховавъ въ головѣ, возьму най кажу 600 злр. — за хату, городъ, будынки и корову, рахую вже найменше 400 злр. — буде тысячка. Заплачу податокъ, позапыхаю паршивй довги, зôстане якихъ 800 злр. — тай якось може доѣду. Най ся дѣе Божа воля! Що-жь зроблю — не згинути менѣ ту зъ дѣтьми-небожатами."

Цѣлу нôчь про те саме думавъ Тымко, а теперь вже таки дозрѣла въ его головѣ гадка — страшна гадка, бо продажа свои рôдной земленьки, свои кровавои батькôвщины.

Мовь одуреный выбѣгъ Тымко на село и просто пустивъ ся до корчмы. На горбочку, коло корчмы, стояло кôлькохъ газдôвъ тай балакали за свою бѣду. Тымко поздоровкавъ ся зъ ними и прилучивъ ся до ихъ товариства.

— Не знатоньки — каже оденъ газда — якъ бы то такъ чоловѣкъ спробувавъ щастя и дмухнувъ до тои Канады?

— Може тамъ чуете и добре — вôдозвавъ ся другій — кажуть, що дають 113 моргôвъ землѣ, тай корову, волы и ще грошѣ на початокъ.

Такъ балакали собѣ газды, Тымко чувъ вже тй вѣсти не першій разъ та и читавъ книжочку за Канаду — нѣчого не обôзвавъ ся. Стоявъ, стоявъ нерухомо, а вôдтакъ вôдвернувъ ся и вступивъ просто до корчмы. Нехристъ що йно вылѣзъ зъ пôдъ глубокихъ перинъ, натягавъ пантофлѣ, обмывавъ спрваткою пейсы и борухи вôдмовлявъ.

— Абрамку — вôдозвавъ ся Тымко — купи собѣ мôй грунтъ.

Жидъ вытрѣщивъ очи, жидôвскй очи, якъ цибулѣ и вôднехочу вôдозвавъ ся: —На що менѣ вашь грунтъ Тымку, чи я не маю свого Богу дяковати, а де я возьму грошѣ на тй вашй грунта, або то вы першій приходите до мене зъ тымъ грунтомъ, а якій вашь грунтъ — отъ три морги пѣску, тай то ему грунтъ — высыпавъ жидъ мовь зъ рукава.

Замовкли оба. Тымко стоявъ мовь опареный, а жидъ фіксовавъ своими злодѣйскими очима нещасливого, зломаного мужика и першій вôдозвавъ ся:

— Тымку! На що вы продаете грунтъ?

— До Канады ѣду — вôдгукнувъ сумно Тымко.

— Гмъ — до Канады. Чуло я вже за те Канады, ажь нехоче ся слухати. Чуете Тымку — правивъ дальше нехристъ — якъ бы то воно було добре въ тôмъ Канады, то не бôйте ся — нашй жидки першй бы пойшли. А мы и до Арґентины не дуже спѣшили ся, хоть небôщикъ нашь баронъ міліонами сыпавъ, намъ таки ту въ Галичинѣ найлѣпше. На що вамъ Канады Тымку, чь вамъ ту зле, та-жь вы хвала Богу господарь! — запечатавъ хитрый жидъ.

Нѣхто такъ не знае нашого галицкого мужика, якъ нашь галицкій жидъ-корчмаръ. Сельскій жидъ-корчмаръ то найвысша интеллігенція мѣжь нашимъ народомъ. Вôнъ врôсъ ся въ нашь организмъ народный такъ глубоко, ставъ можь бы сказати складовою частію нашого „я", що навѣть годѣ собѣ подумати, щобъ особливо подôльскій мужикъ мôгъ истновати безъ жида.

Всѣ найголовнѣйшй справы въ житю простолюдина вôдбувають ся при участи жида. Почавши вôдъ хресту, скôнчивши на похоронахъ, всюды жидъ бере живу участь. Справы родиннй, споры фамілійнй рѣшають ся при участи жида. Нема однои справы громадскои, хоть бы найдрôбнѣйшои, щобъ жидъ не положивъ своеи печатки — въ загалѣ сказавши: жидъ есть найвысшою, найпершою интеллігенціею помѣжь нашимъ народомъ. Нашь мужикъ, хоть неразъ вôдносить ся зъ погордою, зъ легковаженемъ до

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA“ Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 20.00
„ „ Six months 12.00
„ „ three „ 7.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
PRINTING OFFICE
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдуючій книжки:

Канадійска Русь
Написавъ Н. Дмитрôвъ
ЦѢНА . . . . . 10 цнт.

Якъ чортъ заслуживъ кусника хлѣба.
ЦѢНА . . . . 10 цнт.

Образки зъ Америки.
Написавъ Бузько.
ЦѢНА . . . . 10 цнт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинôвъ Ч. І.
Написавъ М. Павликъ.
ЦѢНА . . . . 15 цнт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

(Продовжене зô стороны першои)

4) Если хто прійде зъ другого „каунти“ то лишь тогдѣ може дôстати „папери“ въ тôмъ кортѣ, если ствердить присягою, що въ другôмъ кортѣ не вôдмовили его просьбѣ.

5) Кожда просьба мае бути пôдписана адвокатомъ (лоеромъ).

6) Выдатки оголошеня въ газетахъ и услугу урядникôвъ и лоерôвъ платить самъ проситель (той що стараеся о папери) а то выжше 10 дол.

Отъ чого ще не вымышляють тутешнѝ уряды противъ нашихъ емігрантôвъ, а все то лишь робить ся для того, щобъ нагарбати въ свои кишенѣ бôльше гроша. — А газеты вже давно накликували руских людей, щобъ не отягали ся, а щобъ чимъ скорше брали амер. папери! А теперь що: або платити три центы податку, або хоть бы и 10 дол. дати за папери. А пôзнѣйше буде ще труднѣйше дôстати. Пôзнѣйше жадати будуть въ нашôмъ кортѣ писаня, читаня по англійски и знаня конституціи. А якъ не будешь мати паперôвъ то не дôстанешь роботы, а тогдѣ хиба куповати „шифкарту“ тай втѣкати до краю. — Уважайте люде, постарайте ся хоть теперь еще о папери, бо лихо буде.

Шенандорець.

ВѢСТИ ЗЪ БРАЗИЛІИ.

Почтенна Редакціо!

Слава Исусу Христу!

Допомôгъ намъ Богъ поставити церковь на 5. колоніи. Посвящене церкви и дзвôнницѣ вôдбуло ся минувшои недѣлѣ въ 5. недѣлю св. великого посту. Посвятивъ церковь нашъ отець духовный Никонъ Роздольскій. Торжество для насъ Русинôвъ було велике, бо давно мы вже тужили за нашимъ божимъ домомъ. Народа було повна церковь, бо кромѣ 5. и 6. кольоніи, котрѝ своими трудами поставили церковь, прибули также нашѝ кольоністы зъ 1. 2. 3. и 4 кольоніи и зъ Барафеи, а кромѣ того Бразиліяне и де-якѝ Поляки. Церковъ наша поставлена по серединѣ 5. кольоніи, положене еѣ дуже красне, бо лежить на найвысшôй горѣ нашои кольоніи, такъ що видно еѣ въ округъ на кôльканайцять миль. Сама церковь обширна, въ формѣ красна, зъ брусôвъ имбуѣ будована, такъ якъ нашѝ сельски галицкѝ церкви и рôвнати ся може смѣло зъ найкрасшими и найбôльшими церквами деревляными старого краю. Бразиліяне подивляють нашу церковь и мы бы еѣ таки не промѣняли хотяй бы и за найкрасшій костелъ. Поляки завидують, та дивують ся, що „te Rusiny z Galicyi“, котрѝ ту ще не суть бôльше якъ оденъ рôкъ, поставили въ протягу 55 дней величавый храмъ, коли они вже сѣмъ лѣтъ хвалити Бога ту перемешкують, а спомогли ся ледви на мизерну капличку на Кляро. Але и не диво, бо замѣсть дбати о себе—друть ся, якъ то ихъ звычай, зъ своимъ ксьондзомъ, а журбу кашачомъ (горѣвкою) запивають. — У насъ дорôгъ ще нема. Є стежки по вертепахъ, але такѝ, що хто не вмѣе ходити ними, легко бы въ ночи каркъ скрутивъ. Тому коштовала насъ церковь купа труду. Про те якъ мы тяжкій матеріялъ нашими руками на гору зносили и якъ вôнъ на раменахъ нашихъ кровавѝ слѣды повыгрызавъ, згадаю ще може иншимъ разомъ, ту йно скажу, що все то робило ся радо, бо туга була велика за тымъ зъ чимъ мы такъ зжили ся були въ старôмъ краю. Якъ прійшло вже окрутечнѝ 16 метровѝ платвы на гору нести, то чѣпались газды, газдынѣ та дѣвчата по 30 и бôльше до однои платвы, а щобы ся легше несло спѣвалисьмо „Пречистая Дѣво Мати“. Всѣ кольоністы 5. и 6. кольоніи зъ однаковою охотою брались до дѣла. Майстры и трачѣ также не дивились на платню, йно робивъ кождый що хто мôгъ. Коштовала насъ церковь до 2000 мильорейсôвъ, но грошѣ тѝ пошли назадъ въ громаду, бо майстрôвъ чужихъ мы не пріймали. Стѣны церкви еще не мальованѝ за то иконостасъ цедровый чудесно пôсля нашого обряду прикрашеный. Двохъ газдôвъ зъ нашои кольоніи Барчишинъ и Возьный даровали для нашои церкви 3 образы пôвтора метровѝ. Безперечно найбôльшу заслугу при будовѣ церкви признати мусимо нашому чесному и щирому Русинови Теодорови Потоцкому. Вôнъ и господарку лишивъ на боцѣ и о добытокъ не дбавъ, одною его гадкою була церковь. За те и Богъ ему во всѣмъ благословить а люде шанують. Мае вôнъ ворогôвъ, що хотѣли бы его зъ зависти очернити, але хто ихъ нынѣ немае? Жаль намъ тôлько, що нашѝ люде зъ 1. 2. 3. и 4. кольоніи и Барафеи такъ малу брали участь въ нашôмъ вспôльнôмъ дѣлѣ, хоть они всѣ до кольоніи Ріо Кляро належать. По Службѣ Божôй були нашъ отець духовный и всѣ майстры зъ жѣнками на обѣдѣ у Потоцкого. Було всѣмъ весело и мило, згадувало ся и про недавне лихо и про Братôвъ въ Америцѣ и Галичинѣ. Того дня урадили мы также поставити школу, и найдальше за два мѣсяцѣ мусить она стояти. Дѣти нашѝ буде учити нашъ отець духовный Н. Роздольскій. Рôвночасно будемъ робити дороги вздовжь 5. кольоніи.

Незадовго Великдень.*) — Тожь-то красный буде той Великій день — першій въ Бразиліи, першій въ нашôй святôй рускôй церкви на чужинѣ. — Не забули мы и про нашѝ дѣвчата и приготовили имъ на гаѣвку въ округъ церкви обширный цминтаръ, щобъ мала куды розходитись наша люба руска пѣсня и загрѣвати насъ до любви всего, що наше. А мы старшѝ господарѣ и газдынѣ хочемъ зôбратись въ Великій понедѣлокъ по Сл. Божôй разомъ и порадитись надъ нами самыми и надъ тымъ, якъ бы и зъ другими дальшими кольоніями навязати блисшѝ зносины.

Будьте ласкавѝ помѣстити то въ своѣй газетѣ, щобы нашѝ кревнѝ и родимцѣ де-що о насъ вчули и не журились.

Слава Исусу Христу!

Иванъ Настасюкъ
колоністъ въ Ріо Кляро
IV. кольонія.

*) Листъ сей якъ видко писаный ще передъ Великодными святами.

Въ редакціи „Свободы“ можуть дôстати Вcч. ОО. Духовнѝ по 1 цнт. за еґземпляръ:

1) Extractus matriculæ copulatorum,
2) Extractus matriculæ baptisatorum,
3) Extractus matriculæ defunctorum.

НОВИНКИ.

Нещастє въ Mayfield, Pa.

Дня 25. августа зôставъ попареный въ майнѣ „Erie“ черезъ неосторожнôсть предсѣдатель нашого братства им. св. Іоана Крестителя Теодоръ Сембратовичъ. Нещастє хотѣло, що коли его спѣвробôтникъ Италіянець переходивъ коло „кека“ (бляшана судина, въ котрôй тримае ся стрѣльный порохъ) котрый небувъ затканый, упала искра зъ лямпки до „кека“, де було до 12 фунтôвъ пороху, вслѣдствіе того порохъ експльодовавъ и попаривъ небезпечно двохъ Италіянôвъ и Сембратовича, котрый хотяй бувъ о 12 крокôвъ вôдъ мѣсця, де порохъ експльодовавъ, зôставъ дуже небеспечно попареный, цѣла голова, плечи, руки, груди выглядали якъ уголь. Нещасного завезено до шпиталя въ Carbondale, Pa., де докторы ствердили, що буде вылѣченый. — Въ тôй самôй майнѣ потовкло дня 21. августа Мартіяна Яшкôвского. Пôдчасъ роботы обôрвала ся брыла зъ горы и упала на нещастного. Обѣ ноги выбило зô ставôвъ и одну въ лытцѣ поломало, такъ що ноги пошли на бôкъ, крôмъ того мае еще иншѝ незначнѝ скалѣченя. Вôдвезено его также до шпиталя, де докторы все понаправляли и твердять, що по довшôй кураціи прійде до здоровля. Нещасный належавъ перше до братства, однакъ черезъ маловажнôсть выступивъ и теперь бѣдна жена мусить бѣдувати, бо пейды нѣхто не принесе. — Братя Русины уважайте, бо нѣхто не знае, де его чекае нещастє. Длятого всѣ вписуйте ся до Братства и до „Союза“, бо якъ прійде нещастє, скалѣчене, чи хворота то тогдѣ и бôль легче терпѣти, бо нѣхто не буде ся допоминавъ о хлѣбъ. — Знову инше нещастє приключилось недалеко Майфѣльдъ. Дня 20. августа була пейда на „Гузи“ Edgerton Coal Co., де робить найбôльше Словакôвъ, Полякôвъ и Италіянôвъ. По пейдѣ, якъ звычайно роблять нашѝ люде, попивши ся зачинають бôйку. Такъ було и тутъ въ однôмъ домѣ, де були самѝ Поляки забавляли ся цѣлу нôчь, на рештѣ завели мѣжь собою бійку причôмъ бурдинґеры убили на смерть свого бурдинґъ-баса. — На другôмъ мѣсци въ готелю „повадили ся“ два Словаки лишь о то, що кождый зъ нихъ твердивъ, що вмѣе лѣпше „кары“ (возы наладованѝ углемъ) руновати. По короткôй суперечцѣ вытягъ оденъ нôжь та проколовъ свого противника, а самъ хотѣвъ утѣкати, однакъ смѣльчака притримали и вôдôслали до „Ивановой хаты“.

Майфільдчанъ.

Такожь бізнесъ!

Оденъ Американець именемъ Л. М. Кінанъ вернувъ зъ Аляски по дворôчнôмъ тамъ побутѣ и вербуе теперь жѣнки, котрѝ по приѣздѣ до Аляски могли бы дуже користно выйти за мужь. На Алясцѣ есть великій бракъ женщинъ, а коли вôнъ ихъ тамъ спровадить, то кождый майнеръ золота не тôлько, що ему за тоту прислугу подякуе, а ще и заплатить за тое. Зъ весною мае зъ нимъ выѣхати до 300 женщинъ. — Отъ на чôмъ то ще можна робити бізнесъ!

— Три центовый податокъ спонукавъ чимамо нашихъ людей старати ся о американьскѝ папери. Тôлько въ тôмъ бѣда, що коли давнѣйше ажь просили брати амер. папери, такъ теперь знову ставляють розличного рода трудности. — Отъ тыми днями ходило до семберского корту до пятьсотъ люда, а всего на всего зôстало горожанами лишь 70. Коли джоджь екзамінувавъ зъ амер. конституціи, то декотрѝ такъ смѣшно вôдповѣдали на поставленѝ запытаня, що всѣ зъ реготу ажь за боки хватали ся. Отъ прим. джоджь запытавъ одного жидка, де мешкае президентъ, а той вôдповѣвъ ему, що въ Ерусалимѣ.... Знову другого спытавъ, хто въ Спол. Державахъ найстаршій, а той вôдповѣвъ, що его „басъ“ на бресѣ.

Агітація противъ старыхъ кавалерôвъ.

Жѣноча апостолка Каролина Шмитъ зъ Бостону, Масс. звернула знову на себе увагу загальну разъ тому, що выступила противъ жѣнокъ, котрѝ ѣздять на байсиклю а по друге тому, що агітуе зъ великою завзятостію, щобъ старыхъ кавалерôвъ не принимано на жаднѝ высшѝ уряды. Каже она, що кождый самотный чоловѣкъ, коли ему вже минули молодечѝ лѣта, стае до нѣчого, а за тымъ не спосôбный до совѣстного спрàвованя порученого собѣ уряду. Най — каже она — женять ся всѣ! Адже-жь въ штейтѣ Massachusset есть до 20 тысячь дѣвчать, котрѝ бы мали превелику охоту пôдбѣчи пôдъ вѣнець, але.... тому стоить на перешкодѣ тота погана байдужнôсть молодцѣвъ.

Образа маєстату въ Англіи.

Пôдчасъ однои урочистости въ Англіи музыка заграла королѣвскій имнъ. Всѣ участники повставали и поздôймали капелюхи лише оденъ не вставъ и не вôдкрывъ головы. Тогды зблизивъ ся до него другій Англикъ и скинувъ сидячому капелюхъ зъ головы. Той обуривъ ся на тое, зъ чого повстала суперечка, а въ котру на остатку мусѣла вмѣшати ся полиція. Справа пôйшла передъ судъ, котрый покаравъ не того, що не знявъ капелюха а того, котрый важивъ ся ему скинути его. Пôсля гадки англійского суду, карыгôдною есть рѣчею змушувати когось до оказуваня патріотично-монархичныхъ чувствъ тогдѣ, коли той немае до того найменчои охоты.

— На рôчнôмъ мітингу Братства св. А. А. Петра и Павла въ Mt. Carmel, Pa. выбрано дня 22. августа новый зарядъ Братства, до котрого увôйшли: Павло Мариннякъ предсѣдат., Мих. Пишко мѣстопред., Ив. Дзятко секретарь, Ив. Стефанъ заст. секретаря, Петро Бакошь касіеръ, Ив. Великданъ дозôрця касы, Ив. Ласкодикъ (uctownik), Ив. Земба дозôрця хорыхъ, Ив. Дунай капитанъ, Мих. Регецъ посланець, Мих. Мацура дверникъ.

Гра въ карты.

І. І. Smith въ St. Louis, обѣцявъ своей женѣ, що нѣколи не буде грати въ карты. Однакъ не могучи ся оперти налогови, зломивъ дане женѣ слово и щастливо выгравъ одного разу 170 дол. въ покра. Выгранѝ грошѣ зашивъ въ старыхъ сподняхъ и хотѣвъ ними зробити милу несподѣвану своей женѣ на еи уродины. Заки однакъ прійшло до того ми-

---

жида, хоть видить разячу, очевидну кривду, яку ему той нехристь при всякôй нагодѣ наносить — вôнъ опанованый его интеллігенціею вôддае ся ему цѣлый, зъ найбôльшимъ довѣріемъ. Скаже може хто, що прецѣ въ каждôмъ селѣ суть еще другѝ елементы интеллігентнѝ, якъ священникъ и учитель. Тотѝ або не мають на нашого мужика вплыву, або дуже малый, а чому? — дуже легко зрозумѣти, якъ хто розумѣе суспôльну рôжницю мѣжь тыми клясами людей. Священникъ для нашого мужика особа дуже высоко поставлена, щобъ мôгъ до него цѣлою свою натурою зближити ся. Нашъ священникъ, хоть бы вôнъ найбôльше людскій чоловѣкъ не въ силѣ запановати надъ душою чоловѣка, бо еи не знае. Простолюдинъ представляе ся передъ священникомъ все иншимъ чоловѣкомъ, якъ вôнъ есть. Зайдѣть вы на поминки и придивѣть ся на лиця и послухайте мовы нашихъ людей тогды, коли есть священникъ, а погляньте на нихъ тогды, якъ священникъ знайде ся за порогомъ. Зовсѣмъ иншѝ люде, зовсѣмъ инакше говорять, хотяй бы обговорювали той самъ тематъ, що передъ тымъ, хотяй бы заховали ту саму повагу и приличнôсть, що передъ тымъ. Про вплывъ учителѣвъ на селянъ вже и не говорити. Селянинъ уважае школу тягаромъ непотрѣбнымъ, а учителя платнымъ панкомъ и агентомъ пана инспектора. Жидъ, одинока особистôсть на селѣ до котрого всѣ вôдносять ся зъ довѣріемъ. Тай зъ тымъ довѣріемъ зайшовъ раненько Тымко до корчмы, а зручный маневръ Абрамка прихиливъ еще бôльше Тымка на его сторону. Подумавъ собѣ Тымко: то правда, що я ще не такій послѣдный харлакъ — та-жь ще бôльшѝ вôдъ мене харлаки въ селѣ, а не втѣкають до Канады.

— Абрамку! — вôдозвавъ ся Тымко. — Що вы скажете? Я сѣна не маю.

— Ну, въ мене е, я вамъ вôдступлю настромокъ.

— Я не маю грошей!

— Чи я васъ пытаю за грошѣ? Будете мали то вôддасте. Чи вы не господарь, чи я за васъ ся бою? Кôлько хочете? Ну, вôддасте менѣ въ осени сѣно и пятку за выгоду.

Поторговавъ ся еще Тымко, выторговавъ ринскій тай взявъ сѣно. Що-жь було робити? Та не дасть коровѣ згинути, а богачь тебе не запоможе, хоть зъ кровавою головою ходи по селѣ.

Яксь перекапаривъ Тымко до Великодня, а ту ще далеко до живъ. Гадка про Канаду чѣпалась въ мѣру того, якъ бѣда чимъ разъ бôльше доскулювала. Прійшовъ екзекуторъ за податки, потягли кожухъ за шильварокъ, панскій посѣпака вчепивъ ся ще за тамтогорôчну не вôдроблену бульбу, що взявъ бувъ Тымко на насѣне. Пропадай доле — не рушишь ся чоловѣче нѣ въ задъ, нѣ въ передъ. А ту перечувъ Тымко на ярмарку, що люде зъ третого села ройомъ потягнули до Канады, щось зъ 15 родинъ. Нѣ, подумавъ Тымко — не поможе, вже таки конче пôду до Канады, най ся дѣе Божа воля. Що буде то буде, а таки пôду. Вже гôрше хиба менѣ не може бути, якъ ту въ тôмъ пеклѣ. Ходить Тымко, думае, гадае, робота его не бере ся, мовь замороченый крутить ся по селѣ. Зайшовъ вôнъ знову до Абрамка тай не смѣло повтаряе ему, щобъ купивъ собѣ грунтъ. Хитрый жидъ вôдпекуе ся — але въ конци, якъ у доброго чоловѣка, то вже купить, най стратить.

Лекше вôдôтхнувъ Тымко. — Ну, вже маю купця на грунтъ — каже жѣнцѣ.

— На якій грунтъ? — вôдозвала ся мовь опарена Параска.

— Та на нашъ грунтъ, а на чій-же? Чей-же чужого менѣ продати не вольно!

Зарыдала Параска, дѣти росплакали ся, а Тымко сидить конець стола и анѣ окомъ не поверне.

— Дурна бабо, чого плачешь? — вôдозвавъ ся на силу. — Та не видишь, яка ту бѣда, та що пôчнешь зъ дѣтьми? — а тамъ дають 113 моргôвъ грунту и лѣса и ще худобу тай грошѣ.

— Та де тамъ?

— Та въ Канадѣ, не знаешь?

— Та перехрести ся чоловѣче добрый. Де-жь ты видѣвъ на свѣтѣ такихъ дурныхъ, щобъ тобѣ за дурно поле давали и то ще ажь сто моргôвъ? Де-жь ты видѣвъ, щобъ тобѣ хто лѣсъ подаровавъ? — а вжесь забувъ, якъ тамтого року за патыку дровъ вôдсидѣвъ 5 днѣвъ арешту. Вжесь забувъ? Ему тамъ ще и худобу и грошѣ дають. Може ще що-дня кварту горѣвки? га? А хто-жь тобѣ знову такого добра наплѣвъ? Певно той письменный Павло, бо вôнъ всѣ книжки повычитовавъ, якѝ де е на свѣтѣ.

Тымко боявъ ся трохи жѣнки тай якъ розмѣрковавъ, то таки самому ему здавало ся, що то троха за богато дають того добра въ Канадѣ.

— А якъ бы я пôшовъ до ксьондза порадити ся? — вôдозвавъ ся по хвили Тымко.

— Та иди, нѣбы то ксьондзъ немае своихъ клопотôвъ, та ще буде твоею бѣдою журити ся.

Перечекавъ Тымко до Недѣлѣ, тай по вечѣрни таки вступивъ на плебанію.

— Слава Исусу Христу!

— Слава на вѣки! А що тамъ скажете Тымку? — запытавъ лагôдно священникъ.

— Та я, прошу егомосця (склонивъ ся Тымко ажь до колѣнъ) хтѣвъ-бымъ порадити ся, якъ то тамъ въ тôй Канадѣ.

— О! то и вы вже зачули за Канаду — ну ходѣть, ходѣть до канцеляріи, то побалакаемо.

Прійшли до канцеляріи — Тымко еще разъ поцѣловавъ егомосця въ руку и каже: то вже прошу егомосця така бѣда мене присѣла, такъ тяжко, такъ тѣсно стало, що я бы пôшовъ въ свѣтъ за очи — та просивъ-бымъ, щобъ егомосць мене порадили, якъ то зъ тою Канадою. Люде розмаито говорять, але я таки нѣкого не слухаю, таки хтѣвъ-бымъ ся егомосця зарадити, щобъ були ласкавѝ.

(Дальше буде).

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

лого дня уродинъ, ощадна жена продала тѣ сподни, розумѣєсь безъ вѣдомости мужа, вандруючому гандляровы за 25 цнт. — Маєте газдове науку: Не укрывати ничь передъ своими женами.

Чутє страху.

Оденъ англійскій психолёгъ выдавъ недавно книжку, въ котрôй пише о розмантыхъ причинахъ страху у людей. Вышытувавъ вôнъ близько 2 тысячѣ людей чого и въ якій способъ бояли ся головно и переконавъ ся, що больша частина людей страхає ся бурѣ. Жѣнокъ опановує того рода страхъ больше якъ мущинъ. Причиною переляку у жѣнокъ суть щуры и мыши. Майже двайцята часть зъ тыхъ людей бояла ся темноты, осьма часть признавала ся до страху передъ бурею, а були и такй, котрыхъ видъ мѣсяця перейма въ неспокоємъ.

Вѣсти робôтничй

Страйкъ копальниковъ вугля.

Станъ великого страйку вуглярôвъ мало змѣнивъ ся за послѣдный тыждень. Завзятôсть и зарозумѣлôсть компанѣєтôвъ, вороже становиско властей противъ интересамъ робôтниковъ переконали тыхъ послѣднихъ, що они лишь своими власными силами, безъ ничіеи ласки можуть выйти побѣдоносно зъ тои страшнои борбы о быть. Особливо надоѣли робôтникамъ и всѣмъ пріятелямъ робучого люду тѣ инджункшенъ, выданй судіями, котрыми робôтники були звязанй въ ихъ агітаціи. Длятого по вспôльнôй конференціи урядниковъ уній робôтничихъ постановили они скликати до Ст. Люисъ на день 31 августа всѣ организаціи робôтничй, институціи, товариства и всѣхъ ученыхъ Америки на конвенцію. Если богачѣ и суды кажуть, що робôтникъ мусить завсѣгды гарувати, то нехай репрезентація цѣлого народу американского осудить, чи пôвъ міліона вуглярôвъ заходнои Америки мае примирати зъ голоду помимо тяжкои и дуже небезпечнои працѣ. Дальшій розвôй чи конець того страйку буде отже залежати вôдъ ухвалъ повзятыхъ на тôй конвенціи. Если-бъ властителѣ майнъ не зголосили на рѣшене тои конвенціи, то мають застрайкувати робôтники кождого заводу по цѣлôй Америцѣ.

А що тогды?

Розумѣє ся, що компаніисты не мало настрашились такимъ наглымъ крокомъ организацій робôтничихъ, длятого запросили були урядниковъ ихъ на нарады въ цѣли вспôльного порозумѣня ся. Обѣцали платити по 54 цнт. за тону на теперь, а означене дальшои платнѣ мало полишитись мировому судови. На то представителѣ робôтниковъ не зголосились, лишь поставили свое жадане: 69 цнт. за тону и повернемо до працѣ або ничь. Нарады розбились и цѣла Америка жде теперь нетерпеливо на рѣшеня конвенціи Ст. Люиской.

На всякій способъ зъ концемъ мѣсяця септембра закôнчить ся страйкъ.

Робôтники, противъ котрыхъ выдано инджункшенъ, не перестають въ своѣй агітаціи, бо хотяй имъ не вôльно вступати на ґрунта компаніи, то высылають они свои жены и дѣти, щобъ тй змушували працюючихъ ще робôтниковъ прилучитись до страйку. Коло копальнѣ Oak Hill зарядили собѣ жѣнки таку параду въ пятницю 27. августа. На чолѣ такого войска жѣночого йшла 16 лѣтна дѣвчина, котра несла хоругвь зъ написею: 69 цт. або ничь. Приѣхавшихъ робôтниковъ, котрй мали йти до роботы, обсмѣяли и выкпили такъ, що зô встыду закрывали собѣ лиця.

Зъ страйку того скористали великй склады вугля, бо пôднесли цѣну на 7 цнт. за бушель и кажуть, що за два тыжднѣ за бушель треба буде платити 11 цнт. Малй склады вже теперь беруть по 15 цнт. Въ копальняхъ Punxutawney, Helxetia, Ellonora, Tobyvalley, Coal Glen и Barwin White робять майнеры и годѣ ихъ наклонити до страйку. Такихъ копалень больше єсть.

— На лініи колѣйовôй B. & O. ведучôй до Fairmont, W. Va. такій рухъ, що бракує машинистôвъ.

— Властителѣ майнъ зъ Становъ Индіяна и Иллінойсъ вôдбули знову конференцію въ Чікаґо, на котрôй такожь урадили зачати роботу по своихъ копальняхъ и не пôдвысшити платнѣ.

— Huntington, W. Va. Зъ 3 копалень въ повѣтѣ Flat Top прилучилось 700 робôтниковъ до страйку.

— Выробники плащѣвъ фѣрмы Siegel and Bro's застановили роботу, бо вôдмовлено имъ пôдвысшения платнѣ. Фѣрма говорить, що робôтники жадали за богато, бо вôдъ 30 до 60 процен. пôдвысшеня.

— Страйкъ кравцѣвъ нюйорскихъ скôнчивъ ся, бо фабриканты зголосились на 25 проц. пôдвысшене платнѣ.

— Цѣна шкла вôконного о 7 проц. пôйшла въ гору.

— Въ Hazleton, Pa. скôнчивъ ся страйкъ тымъ, що робôтники зголосились на зъобовязаня компаніи.

— Товариство палячѣвъ колѣйовыхъ въ Peoria, Ill. дало на фондъ страйку майнерского $1400.

— Въ Des Moines, Ind. застрайковали майнеры жадаючи $1.00 за тону.

— Въ цегольняхъ заходного Пенсильваніи выпалюють денно 600,000 цеголъ.

— Atlanta, Ga. Въ фабрицѣ выробôвъ бавовняныхъ застрайковало 200 женщинъ и дѣвчатъ, позаякъ компанія приняла 25 чорныхъ женщинъ. Зъ симпатіи для нихъ застрайковало такожь 400 мужчинъ, затрудненыхъ въ тôй самôй фабрицѣ, такъ що разомъ єсть страйкуючихъ около 800 особъ.

— Въ Sharon, Pa. робота иде дуже добре. Кромѣ старыхъ впущено въ рухъ двѣ новй фабрики.

— Youngstown, O. Вздовжь долины Mahoning робота помалу лѣпшаєсь що-разъ. Вальцовни и иншй фабрики зъ малыми изятіями въ повномъ руху.

— Въ Ню Йорку застрайковало 75 дѣвчатъ выробляючихъ папиросы, щобъ допомочи 35 мужчинамъ выграти страйкъ.

— Фабрики желѣзнй въ McKeesport, Pa. пôдвысшили всѣмъ своимъ робôтникамъ платню о 10 проц. 5000 робôтниковъ скористало зъ того.

Де-що цѣкавого.

— Президентъ Франціи Форъ, переславъ бувъ „гетмановп" уральского полку козакôвъ, генералъ-майорови Максимовичови ладну бочôвку доброго францускохо коняку. 66 фунтова бочôвка мала бути перевезена зъ Одессы до Уральска, але по дорозѣ урядники россійскй — звычайно москаль любить горѣвку — вкрали. Они-бъ и самого царя вкрали, кобы знате, що не пôйдуть на Сибѣръ въ каторгу.

— Въ Антверпенъ, Бельгіи ѣдять люде больше кôньске мясо якъ волове. Въ р. 1896 забито тамъ 10,000 коней на мясо.

— Русскій (?) царь, якъ доносять американьскй газеты, подарувавъ сербскому королеви 40,000 ґверôвъ и 25 міліонôвъ патронôвъ, щобъ було чимъ стрѣляти на робôтниковъ пôдчасъ страйку. Той царь, богатый, бо россійска каса платить ему 11 миліонôвъ рублѣвъ пенсіи, мôгъ бы бувъ прецѣнь подарувати бѣднôй, маленькôй Сербіи хоть зъ 40,000 рублѣвъ на школы, на просвѣту. Ба, якъ хлопъ буде просвѣченый, то тогды не треба буде дармоѣдôвъ-царѣвъ.

— Коло Burlington, N. J. выдобули машиною 51 малыхъ жабъ зъ жолудка одного фармера.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

ГОЛОВА ВÔТЦЯ.

Сынъ: — Мамо, що то єсть пустиня?

Мати: — То така велика пуста просторонь, на котрôй нѣчо не росте. Знаєшь уже теперь, що то єсть пустиня?

Сынъ: — Знаю, знаю: то голова тата.

Недужій: — Ой, пане докторъ! що менѣ робити? Колько разôвъ кладу ся до лѣжка, то голова въ мене горяча якъ огонь а ноги холоднй якъ лѣдъ...

Лѣкарь: — То кладѣть ноги тамъ де голова, а голову тамъ де ноги!...

Хорый: — Пане докторъ, я спати не можу.

Лѣкарь: — А о котрôй годинѣ вертаєте вечеромъ до хаты?

Хорый: — Звычайно по пôвночи.

Лѣкарь: — Ну, то вертайте еще пôзнѣйше!

Шамокинцѣ! Монткармляне! Гей! Уважайте! Читайте!

Кождый потребує свого власного дому!

Купуй льотъ на Marion Heights!

Близько до роботы, близько до стрѣткары, здорове положене, цѣны за льоты дуже малй.

Marion Heights мае чудесне положене на полудневôмъ спадѣ горы, зъ вôдки видно цѣле Mt. Carmel, колька брехъ, колька дорôгъ желѣзницѣ и стрѣткары. Видъ на околицю пречудный.

Mary E. Greenough и Elen W. Greenough зъ Филядельфіи, властительки тыхъ ґрунтôвъ, повзяли благородну гадку для робучого народу, продати льоты по якъ найнижшихъ цѣнахъ для заложеня нового мѣста.

Улицѣ въ тôмъ новôмъ мѣстѣ зô всходу на заходъ будуть широкй 50 и 40 стôпъ, улицѣ зъ пôвночи на полудне 30 стôпъ, а всѣ альеѣ 15 стôпъ.

Дорога публична зъ Shamokin до Mt. Carmel притикає до самого мѣста зъ пôвнôчнои стороны, а до стрѣткары идучои зъ Shamokin до Mt. Carmel лишень 15 минутъ ходу.

Нове тое мѣсто положене єсть недалеко всѣхъ брехъ, крôмъ нового шафту, котрый теперь вертить ся на краю мѣста, и такъ: до брехъ Patterson и Hickory Ridge 15 минутъ ходу. 20 минутъ дорогы до Seatt (богатый покладъ угля теперь еще нерушаный, однакъ въ коротцѣ буде ся будовати бреха), дальше 30 минутъ дороги до брехъ на Hickory Swamp, Pennsylvania и Girard.

Стрѣткара завезе кождого въ сторону до Mt. Carmel за 5 цнт., а въ сторону до Shamokin за 10 цнт. и въ короткôмъ часѣ можешь дôстати ся до всѣхъ брехъ въ околицѣ.

Maysville Park єсть такъ близько, що музыку граючу въ павильонѣ можешь у себе чути.

Много є такихъ, котрй стратять больше грошей на приємнй забавы, якъ потрѣбно на закупно одного льота, на котрôмъ можна мати всѣ тй приємности.

Чи-жь можете жадати лучшихъ условій надъ тй, котрй мы вамъ подаємо? Если жадаєте, то мы будемъ старати ся выповнити ихъ.

Памятайте однакъ, що цѣны льотôвъ можуть бути пôдвысшенй кождого часу.

Великôсть льотôвъ 30 x 100 стôпъ.

Цѣна льотôвъ вôдъ 50 до 100 долярôвъ.

Чистый Deed.

Жадиѝ процента.

Нема податку.

Жаденъ нотъ.

Жадна гипотека.

Все чисте.

Варунки купна: $5.00 заразъ, дальше мѣсячна сплата по $2.00 до $5.00, а если хто вôдъ разу (cash) заплатать, то потрутить ся ему 10 процентъ.

Коли заплатить ся першу рату, робить ся угоду купна, а коли ся все сплатить, выдає чистый deed. Хто скорше купить, може потому если хоче зъ зыскомъ вôдпродати свôй льотъ.

Deed ґварантованый.

Нота чиста.

Нема небезпеченьства, щобы тамъ земля западала ся до майнѣ, бо поверхня землѣ до майнôвъ є 150 стôпъ груба въ найблизшôмъ мѣсци.

Воду до мѣста буде достарчати Roaring Creek Water Company, котрои резервоары воды положенй суть трохи на заходъ вôдъ нового мѣста.

Если заощадишь денно 7 до 13 центôвъ, то можешь дуже легко купити льотъ.

Можешь дуже легко купити 5 до 6 льотôвъ за тй самй грошѣ, за котрй въ большôмъ мѣстѣ дôставъбысь лишень одинъ льотъ.

Такъ низкй цѣны установленй лишень для робôтниковъ, щобы и они могли мати свои власнй домы. Можешь протоє купити льотъ и побудовати дôмъ за тую майже цѣну, котру заплативъ-бысь въ большôмъ мѣстѣ лишень за самъ льотъ, а ту зô свого дому за 5 центôвъ въ кождôмъ часѣ можешь заѣхати стрѣткарою до котрого будь большого мѣста.

Тысячи акрôвъ доокола нового мѣста достарчать добрози пашѣ для коровъ, если ихъ хочешь тримати.

Elmer Heffelfinger аґентъ власности реальнои зъ Shamokin, Pa. єсть головнымъ аґентомъ и до него по купно льотôвъ треба удавати ся. Зъ всѣми людьми обходить ся вôнъ заровно. Тй, котрй зголосять ся першй до него, мають право выбрати собѣ що найлѣпшй льоты. Користайте протоє зъ способности и спѣшить якъ найскорше выбрати и купити собѣ льоты.

Щобы улекшити нашимъ людямъ купно тыхъ льотôвъ, то головный аґентъ установивъ за аґента для нашихъ людей Петра Серафина въ Шамокінъ. Удавайте ся протоє до Петра Серафина, а вôнъ кождому продасть якъ найлѣпшй льоты, по найтаншôй цѣнѣ.

ГДЕ ЄСТЬ?

$5.00 дамъ тому, хто донесе менѣ, где знаходить ся мôй мужъ Гнатъ Суховацкій, родомъ зъ Галичины, села Конечна, горлицкого повѣту. Есть вôнъ высокого росту, тонкій; робивъ послѣдными часами въ цукровни въ Jersey City, N.J. а лишивъ мене на Воскресеніє минувшого року.

Текля Суховацка,
104. Morris Str.
Jersey City, N. J.

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.

Хочешь мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Вертаєшь зô слюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся здняти, а будешь мавъ на цѣле жите памятку. Маєшь ладну дитинку дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Єсть у Васъ братство, най зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, яки хочете. — У него рôжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованôй цѣнѣ.—За роботу гварантує.

РУСКА ГРОСЕРНЯ!

Нашъ чоловѣкъ честный и порядный

Яковъ Гамбаль

въ OLYPHANT, PA. на Race Str. мае сторъ. Достанете у него все потрѣбне до житя, а все свѣже, добре и дешеве. Всюды вже люде зрозумѣли, що треба у свого брати, а не пейсатыхъ драбôвъ спомагати.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. Геренчака и Ф. Михальского.

въ **Jersey City, N. J.**
38 Green Str.

Кождый Русинъ идучій зъ краю, чи до краю, або маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи околици, повиненъ вступити до того готелю, бо:

Тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода.

Достане нôчлѣгъ таный, чистенькій и безпечный.

Понеже зъ того готелю лишь пару крокôвъ до пенсильванійского, лігайского и центрельского діпа, а такожь діпа, звôдки стрѣткары розходять ся по цѣлôмъ мѣстѣ и околици, якъ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Ню Йорку и Бруклина такожь пôдъ носомъ.

Въ тôмъ готелю порадять вамъ безплатно, де тану шіфкарту купити, а если не знаєте, то запровадять васъ охотно на діпо, або на шифу, та взагалѣ дадуть всяку добру раду.

Въ готелю тôмъ є такожь прекрасна галя на мітинґи, забавы и весѣля.

J. S. MILLER

ПЕРВОРЯДНЫЙ КРАВЕЦЬ

на Third str. — Mt. Carmel, Pa.

Якъ хочешь мати красне, модне, добре, а тане убране то зайди на Third str., а тамъ знайдешь кравця Міллера. Вôнъ вже давный обыватель въ Mt. Carmel, Pa., тожь его всѣ знають. Якъ вôнъ тебе красно вбере, то не повстыдаєшь ся передъ першимъ джентельменомъ американскимъ. — Пошукай тôлько Міллера, а не пожалуєшь!

ДО КАНАДЫ!

Тяжкй часы теперь настали въ Спол. Державахъ. Чоловѣкъ навѣть на мизерне жите не въ силѣ заробити. Грôшь колись за добрыхъ часôвъ зароблений, теперь треба стратити на житє, а навѣть треба зажичити ся. По всѣхъ сторонахъ Сполуч. Державъ застрейковало сотки тысячь робôтниковъ. Заповѣдає ся на величезный стрейкъ, такій, якого вы еще не запамятали. Хто мае ускладаный грôшь — а треба того гроша найменше $400, най утѣкає до Канады. Тамъ дôстане 113 моргôвъ доброго поля и може собѣ роспочати господарку— буде мати свою батькôвщину, свôй хлѣбъ для себе и будучнôсть для своихъ дѣтей. Хто зрозумѣвъ, що нема ему що ту сидѣти, той певно забере ся на грунтъ до Канады. — Дорога цѣла ажь до Winnipeg коштує зъ Shamokin $20.71. Я выбравъ теперь найкоротшу и найтаншу дорогу. Треба ѣхати до MORRISTOWN — звôдси ферою до BROCVILLE и ту на дипо показати картку вôдъ мене, а дôстане кождый знижене по 1 цнт. за милю — безъ тои картки мусѣвъ бы кождый далеко дорозше платити, бо пять разôвъ стôлько. Еслибъ хто хтѣвъ ѣхати коротшою дорогою прим. зъ Mt. Carmel, Pa. до Buffalo, зъ Buffalo колѣєю Grand Trunk до North Bay, а зъ North Bay до Winnipeg, мусить заплатити такъ: зъ Mt. Carmel до Buffalo $8.50, зъ Buffalo до North Bay $8.80, а въ North Bay покаже картку зъ моимъ пôдписомъ и дôстане ажь до Winnipeg тікетъ за $10.60 отже разомъ заплатить $27.90. Се коротша дорога и выгôднѣйша, але дорозша.

Якъ хто набере охоты поѣхати до Канады, най напише свое имя и прôзвиско, колько мае рокôвъ, якъ имено его жѣнки, колько мае лѣтъ, колько мае дѣтей, по колько кождому лѣтъ и то все списане най пришле або до мене на адресу:

Rev. Nestor Dmytriw
467 Ross Ave.
Winnipeg, Manitoba — Canada.

Або на адресу:
„SVOBODA"
Printing Office
P. O. Box 13 — MT. CARMEL, PA.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 **Shamokin st.**

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 показує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою $2000.

Заряджають нимъ

Стефанъ Мурдза
— И —
Теодоръ Федько

RA 72

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ,
214 W. Lloyd, Str.
— SHENANDOAH, PA. —

Рускій готель.

Чи вы вже люде не перестанете ходити по чужихъ готеляхъ и спомагати своими центами другй народности? Та по що шукати чужихъ богôвъ! — Дивѣть добре по Шенандоръ, а певно знайдете свого чоловѣка, въ котрого и вино и віска и пиво и темперъ и другй добрй и все свѣжй напитки, а услуга чемна, бо все-жь то у Русина. А ще якій то Русинъ? Кождый его дуже добре знає. Та-жь то Антоній Онущакъ. Ну и якъ-жежь не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Русины въ Шенандоръ оминали того щирого Русина.

Руска бучерня.

— Russian Meat Market —

OLYPHANT, PA.

КУЗЬМЫ СВАЛЫ

Гей рускй господинѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими коли у свого Русина такъ само всего дôстати можна. А отъ погляньте! Тажь въ Олифантѣ єсть вашъ рускій бучеръ Кузьма Свала. Мае вôнъ свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально. Ану-жь зайдѣть до него и попробуйте вôдъ него купувати мясо, а певно не пожалуєте!

За „Свободу" належить заплатити!

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ОПОВѢДАНЄ ДЯКА.

списав БОГДАН Л.

(Конець.)

Цѣлый Страсный тыждень не було менѣ спокою. Чи ѣмь, чи сплю, чи у крилосѣ спѣваю, все менѣ „шпенцерь" на гадцѣ. Що то народъ скаже, якъ мене въ такомъ убраню побачить? Що скаже реєнтъ? Може велить вôднести, ще й налає... Пôйшли-жь бы тодѣ всѣ мои заходы нѣ на що. Але нѣ, де тамъ! того не буде. Коли не дякъ, то дячиха позволить. Она й такъ усе въ хатѣ горою. А дячиха не вôдъ того, щобы по паньски вбратись. Красчій зять—шляхтичь, якъ хлопъ простый,въ куртинѣ*). Вже тогды вона мене на зятя ладила, для своеи доньки-Карольки. Знавъ я то добре!

Прійшла Велика субота, прошу ся въ Титлы до мѣста. „Чого? — пытае — волочити ся якъ дѣдъ? чого?" Бѣда! — думаю — треба конче сказати! И такъ завтра Великдень, побачить мусить... Сказавъ я. А Титла до мене, а Титлиха до Титлы, а Каролька до обохъ разомъ — такій ярмарокъ зробили, що крый Боже! А я тымчасомъ за капелюхъ та въ ноги. Побѣгъ до мѣста а за кôлька годинъ вернувъ зъ сурдутомъ. Сховавъ я той сурдутъ до скринчины тай чекаю до завтра.

Другого дня, заразъ зъ пôвночи, вмывъ ся я, вычесавъ ся, вымастивъ голову гусячимъ смальцемъ та натягнувъ сурдутъ. Боже мôй! Що я тогды мысливъ, того я нынѣ не годенъ сказати. Здавало ся менѣ, що зъ наномъ не мѣнявъ бы ся... Дячиха глянула на мене и усмѣхнулась, а менѣ ажь теперь якось соромно стало. Якъ то? скинувъ батькôвску одежу? Але годѣ! Чи то одинъ хлопскій сынъ выйде на „ксьондза" и такожь не може по хлопску ходити? Такій уже звычай. Кобы на лучше, то можна й змѣняти, только на гôрше соромъ... Оттакъ я себе вспокоювавъ та йду до церкви. Але все менѣ якось соромно було. То йно першій разъ! — гадаю — а потôмъ привыкну. Але першій разъ мусить колись бути!

На мое щастє — на дворѣ ще не свитало и мало хто мене добре видѣвъ, але за те въ церквѣ всѣ звернули увагу на мене. Хто увôйде до церкви — чи перехрестити ся чи нѣ, а на мене зиркъ! А менѣ заразъ здае ся, що каждый смѣе ся и немовь каже: „И ты Грицю панъ!" Ну, але першій разъ мусить бути. Треба стерпѣти!

А вже найгôрше надоѣвъ менѣ дякъ своимъ грôзнымъ поглядомъ. Спѣває, спѣває, ажь ту схилить голову и по-надъ окуляры на мене зиркъ! А менѣ здае ся, що зъѣсти мене хоче. „Ага! — думаю — заздрôсть тобѣ, що я и на пана переходжу... хотѣвъ усе за хлопця держати, а ту бачь якій зъ мене пôддячій..."

Зъ такими гадками то и спѣвъ не йшовъ. Кôлька разôвъ змылився я, не вытримавъ нотки, перетягнувъ або не дотягнувъ, а Титла заразъ, за каждымъ разомъ у бôкъ! Давнѣйше то и за ухо потягнувъ, а я собѣ байдуже, але нынѣ тотй штовханцѣ такъ чогось болѣли, що я радъ бувъ у землю заховатись. Якъ то? Щепцерь и штовханцѣ — то зовсѣмъ не лицюе... Але якось я выдержавъ. Сховали мы плащеницю, вôдправили Утреню воскресну, почали Службу...

Прійшло Херувимы. Можете собѣ уявити, що то за „Иже Херувимы" було на Великдень! Скрутне та штудерне, а що вже довге, то й казати не треба! у-двоє довше якъ у звычайне свято. Зъ-разу всѣ мы по троха потягали, а далѣ видимо, що не йде, та й перестали, пустили самого Титлу. А вôнъ ажь заливае ся, ажь очима завертае, такъ выводить и кôнця здаесь не буде. Ажь ту пôдôбравъ за высоко. Виджу я и вôнъ видить, що не дотягне, та якъ не штовхне мене въ бôкъ! — а я якъ не попру ся, якъ не потягну, ажь залящѣло! Ну, добре — думаю — що не запѣявъ! бувъ бы Титла лютый, а такъ може за шпенцерь забуде... Спѣваемо дальше. Титла, якъ звычайно, руками вымахуе, спною хусткою вôдъ табаки пôтъ зъ чола обтирае, а я стою, всякои выводжу а очима кидаю по церквѣ.

Ажь ту чую — коло мене смѣхи. Дивлю ся на церкву — смѣхи. Дивно менѣ. Що таке? въ церквѣ смѣють ся... що за робота? Обернувъ ся я на церкву плечима та й дальше спѣваю. Коли дурнѣ, то смѣйтесь якъ сорока до сыра...

Але де тамъ, спѣвати не годенъ! Смѣхи та смѣхи. Чоловѣки смѣють ся, жѣнки въ бабинци смѣють ся, вправдѣ зъ-тиха, въ кулакъ, але смѣють ся. Дивлять ся на мене и посмѣхають ся. „Може добре на ковнѣрп взрѣли... Принѣсъ вôдъ жида шпенцерь та може принѣсъ зô шпенцеромъ..."

Господи! коли менѣ се черезъ голову майнуло, ажь не схоплю ся зъ крилоса, якъ не пудну зъ церкви! Здавало ся менѣ: ось-ось таки заразъ зô встыду спалю ся. А кровь такъ до головы бе та бе, що здае ся залле чоловѣка... Кôлько натягавъ ся мене Титла за уха, а нѣколи такъ дуже не пашѣли, якъ въ тую хвилю...

Выйшовъ я зъ церкви, а люде, що стояли пôдъ церквою, въ смѣхъ! Бѣжу цвинтаремъ, а хлопцѣ, що стояли пôдъ дзвôнницею, въ смѣхъ! А хлопчиска менчѣ бѣжать за мною та выкрикують: „Диви, якій панъ! диви, якій панъ!"

Прибѣгъ я до дому, а дячиха якъ узрѣла мене, то ажь присѣла, такъ смѣе ся! Метнувъ ся я до коморы та до Карольчиного зеркальця, що висѣло вліпнене въ стѣну. Дивлюсь, а мои плечѣ якъ мечемъ розрубанѣ!.. Нѣчо иншого, тôлько якъ потиснувъ ся я при „Иже Херувимы" — шпенцерь пукъ...

Матѣнко моя! Такій мене гнѣвъ ухопивъ, що-мь ажь заплакавъ. Господи! И треба-жь мене було такои публики, такого сорому на цѣле село! Якъ же я теперь бѣдный людямъ въ очи гляну? якъ до церкви покажу ся? що менѣ Каролька скаже?

Выплакавъ ся я, выплакавъ, хоть якій бувъ великій, а тодѣ якъ не кину отымъ сурдутомъ проклятымъ до землѣ! — то давайте менѣ, що хочете, чи я его бôльше уберу?! Видко, самъ Панъ Бôгъ не каже цурати ся батькôвскои одежѣ...

*) Куртина — коротка опанча, курта.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCESIOR.

Всякі потрѣбнѣ рѣчи до житя, якъ також убраня майнерскі и звычайнѣ можна купити.

Посылае також грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно.

Продае шіфкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного предсѣдателя „Союза".

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

— И —

ГОТЕЛЬНИЧІЙ.

246 Pearl Str.

Shamokin, Pa.

Недалеко руской плебанїи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-же краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

— Що за брындза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA

ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Вырабляє 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO." есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды одной и той самои доброты и прiемного смаку и есть спорядженe пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Вырабляе въ найлѣпшôмъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонеръ и привагнѣ родины повинни замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

J. LIACHOWICZ

(І. Ляховичъ)

425 Shamokin st.

ШАМОКИНЪ, ПА.

Польско-литевскій зегармістръ и ювілеръ

Всяки направы зегарковъ выконуе точно, таньо и въ короткôмъ часѣ и за направу дае гварантус. — Мае на складѣ великій выбôръ зигарковъ золотыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, на доброту кождого зигарка гварантус. Обручки слюбни, якъ хто купус дôстае въ подорунку гарный будзѣкъ.

Стѣнни зегары дае на выплату.

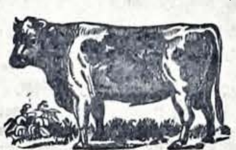
Бенедіктъ Талпашъ

(BENEDICT TALPASZ)

— Russian Meat Market —

Pine str., — Shamokin, Pa.

напротивъ руской плебанїи.

Тôлько оденъ на цѣле мѣсто рускій бучеръ. Продае все свѣже мясо и воловe и теляче и вепровину. — Розвозить въ часъ.

Братя Русины! Спомагаймо себе всѣ вспôльно на каждôмъ кроцѣ, а будуть зъ насъ люде!

H. FEINBERG,

ЗЕГАРМІСТРЪ и ЮВІЛЕРЪ.

Мае свôй великій складъ въ рускôмъ домѣ, коло руского стору на Shamokin Str. въ ШАМОКІНЪ, ПА.

Направляе зегарки дуже добре и таньо. Мае на складѣ великій выбôръ зегарковъ золотыхъ и срѣбныхъ и спродае по дешевыхъ цѣнахъ.

Хто хоче справити яку офѣру до своєи церкви нехай ся зверне до найсолѣднѣйшого и найлѣпшого

Руского товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.

ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБЕ НА СКЛАДѢ:

[illegible]ники, стихари, поясы, обрусы, илитоны, фелоны, епитрахилѣ, образы, плащеницѣ, чаши, лѣхтарi, хресты, хоругвы, книги церковнѣ и взагалѣ всякй рѣчи потрѣбнѣ до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.

При замовленяхъ на бôльше якъ 100 злр. а. в. вôдповѣдный опустъ (рабатъ).

Всѣ рѣчи выкончени сткло пôсля приписôвъ гр. кат. обряду. Товаръ приходить на мѣсце призначенія найдальше за мѣсяць вôдъ часу замовленя.

Товаръ высылаесь лишь за попереднымъ присланемъ належитости, або за послѣплатою (C. O. D.).

Адресуйте такъ:

„Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ" въ Самборѣ,

AUSTRIA, GALICIA.

Однока руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. на противъ друкарнѣ „Свободы"

Ю. Щипчика и Г. Трохановского.

въ Mt. Carmel, Pa

Въ каждой хвили свѣже мясо всякого рода. И волове и теляче и вепрове. Ану газдынѣ не волочѣть ся по чужихъ — масте своихъ!

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and list of two hundred inventions wanted.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ въ ОЛИФАНТѢ ПА

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты.

Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потрѣбнѣ товары и всякого рода по якъ найтальшой цѣнѣ.

Каждый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашѣ газдынѣ най йдуть громадно!

На що Юськôвъ, Шмулѣвъ спомагати? Идѣть до свого.

Читайте и уважайте.

Станъ и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросерниковъ, голсельниковъ (до розвоженя пива) и розличнѣ другй, робленѣ въ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство!

Спеціяльно выробляють ся желѣзнѣ плоты, и обгородженя надгробниковъ.

J. B. Zimmerman

Cor. Independence and Market str.

SHAMOKIN, PA.

R. H. Morgan

23 North Main Str.

SHENANDOAH, Pa.

R. H. MORGAN — SHENANDOAH, PA.

CAPS, BADGES, UNIFORMS.

GREEK I RIM KAT. SPOLOK

SV. ARCH. MICHAEL

SHEFFIELD, PA.

Вырабляе фаны, пасы, шапки и вôдзнаки для Братствъ. Пишѣть по цѣнники и по пробу.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ

Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славнинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Выпозычае також корачи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300 PEARL and MULBERRY st

SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

СВОЙ ДО СВОГО!

Єфремъ Лучковецъ.

E. INDEPENDENCE near VINE STR.

въ Шамокінъ, Па.

— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистенькій тамъ готель зô всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другй напоѣ все свѣжѣ и найлѣпшого гатунку. Услуга чемна и солідна. Склянки великѣ и малѣ пôсля вподобы.

Люде! Вже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ пôдпомагати.

Гавріилъ Малнякъ

Гуртовый складъ (Wholsale)

20 Market st.

SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого гатунку

Братя! замовляйте у него!

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

TROMETTERS'

(Трометтеръ)

Cor. Rock & Sunbury str.

SHAMOKIN, PA.

напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечери.

Въ каждôмъ часѣ можна достати такъ горячи якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагоджены на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Особный покôй для родинъ. — Найлучшй вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Пропоручае ся всѣмъ свою реставрацію, а передовсѣмъ прeѣздным.

Пишучій сей адвертаментъ ручить за Трометтера.

Ike Goldschmidt

Clothier, Tailor & Hatter

25 & 27 N. Oak str.

Mt. CARMEL, PA.

— Заложено 1880 р. —

Рôжного рода найлѣпшй убраня по дешевыхъ цѣнахъ.

Посылае грошѣ до Европы на money order, або через найлѣпшй банки.

Мае аґенцію найлѣпшихъ компаній ассекурацыйныхъ и полагоджуе ассекурацыи вôдъ огню и на житє по дешевыхъ цѣнахъ.

Его довголѣтна честна праця, говорить сама за него.

Юліянъ Копыстяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)

420 W. Pine st.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Первородный сальонъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.

MT. CARMEL, PA.

О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпшй товары, спроваджуваній впросто зъ найперших складôвъ. — Майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живность. Продае також одинм майнерскй и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно!

Свôй до свого — а до чужого не иди ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

Молись, трудись, учись, до „СОЮЗА" запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, „СВОБОДУ" читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грошѣ щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому", ану скиньмось по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.